

[Per Federspiel.]

tigt, at der peges på nødvendigheden af et stærkere samvirke mellem de offentlige myndigheder og erhvervslivet.

På kapitalmarkedets område vil det være overordentlig gunstigt, hvis de nordiske landes økonomier kunne komme til at virke efter de forbundne kars princip. Det ville lette de mange valutakriser, som vi oplever, ganske væsentligt. Alle disse ting skulle volde mindre vanskeligheder, fordi de nordiske landes økonomier mindre er konkurrerende, end de supplerer hinanden.

Et af de områder, som vel er vanskeligst, er koordineringen af handelspolitikken; dér er de nordiske lande jo forskelligt orienteret. Det er derfor formentlig rigtigt og klogt, at embedsmændene på dette område i virkeligheden har indskrænket sig til at pege på det hensigtsmæssige i fællesoptræden inden for de internationale organisationer, GATT, over for EEC og i de mange multilaterale forhandlinger af den ene eller den anden art, der kan opstå. Hvor det drejer sig om den bilaterale handelspolitik, som jo tænkes opretholdt, er det vel også rigtigt, at man så vidt muligt søger at køre den tidsmæssigt sammen, men der er intet til hinder for, at hvert land fører sin egen egentlige handelspolitik med de forskelligheder i erhvervslivets struktur, der er.

Et af de mest konstruktive initiativer og en af de ting, vi fra venstres side lægger afgørende vægt på, er et virkeligt nordisk samarbejde på forskningens og energipolitikens område. Det er jo her, det teknologiske svælg, som der har været talt så meget om, rammer de europæiske lande hårdest, og det er her, de enkelte europæiske lande med deres begrænsede ressourcer har vanskeligst ved at tage konkurrencen op med De Forenede Stater.

I denne forbindelse peger embedsmændene på det øgede behov, der vil opstå for et samarbejde, som jeg nævnte før, mellem staten og erhvervslivet. Det siges tillige i betænkningen, at udviklingen fordrer øget samarbejde mellem virksomhederne, hvilket

er en indpakket måde at udtrykke på, at fusioner og sammenslutninger af virksomheder inden for samme branche eller i brancher, der supplerer hinanden, vil vise sig som en nødvendighed, hvis man skal opretholde en konkurrenceedygtig nordisk industri.

Nu må man imidlertid stille det spørgsmål, om et nordisk marked i sig selv ville være tilstrækkeligt til at kunne imødegå det, der er blevet kaldt den amerikanske udfordring. I Servan-Schreibers bog om dette emne peger forfatteren ved adskillige lejligheder på, at Sverige er det af de europæiske lande, der er længst fremme i teknologisk udvikling, dvs. i industriel anvendelse af forskningens resultater, og tillige i den erhvervmæssige organisation. Jeg tror, denne vurdering er rigtig, og inden for rammerne af et udvidet nordisk samarbejde vil de svenske erfaringer komme helheden til gode, uden at man naturligvis derved kan sige, at svenskerne ikke vil kunne drage betydelige fordele af de andre nordiske landes erfaringer også på dette område. Men på lang sigt må man utvivlsomt regne med, at svælget mellem De Forenede Stater og Europa i økonomisk vækst vil blive ved med at vokse, hvis de europæiske lande ikke finder sammen i en virkelig omfattende sammenslutning. Også dette taler for, at vi endnu en gang må understrege, at målet for dansk politik må være et forenet Europa.

Jeg skal dernæst vende mig til mulighederne for en nordisk jordbrugspolitik. Her har der jo vist sig at være betydelige divergenser mellem de finsk-norsk-svenske synspunkter på den ene side og de danske synspunkter på den anden side. Det gælder både de foranstaltninger, man har tænkt sig på kort sigt, og landbrugspolitikken på lang sigt. Der er imidlertid enighed om, at det er ganske nødvendigt at finde en løsning, og her er det fra venstres side ganske afgørende, at et nordisk fællesskab — hvad form det så end får — vil ikke kunne etableres, medmindre der er grebet om nælden, og jordbrugsproblemerne går ind i samarbejdet